ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4177 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 22/4 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1899 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 1 ՇԱՊԱՆ 1317 ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4177

درعلیه غازتهسی اداره‌خانه‌سنه (آره‌ولك) نمره‌سنده غلطه‌ده

ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues à la Direction du Journal "AREVELK„ Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ
» » » » վեցամսեայ. 70 »
» » » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրանկ
» » » վեցամսեայ. 20 »

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Հեղինակներ իրենց ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:

Յանձնումներու համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Նպաստից Յանձնաժողովը, որ Ազգ. Վարչութենէն բղխեալ մարմին մըն է, ամէն շաբաթ իւ սովորական նիստերը գումարելով Պատրիարքարանի մէջ՝ կը ջանայ դեղ ու դարման մատակարարել գաւառական կարօտութեանց, մանաւանդ վերահաս ձմեռուան եղանակին մէջ՝ ուր սառնապատ բնութիւնը կը կաչկանդէ երկրագործ բազուկները, և աղքատներուն սփոփանք միայն կը մնայ մարդասիրական ձեռնտուութիւնը՝ կեանքի անհրաժեշտ պարէնը գտնելու համար այս ձիւնալից բբաբեր ամիսներուն մէջ։ Վերջին անգամ, անցեալ երեքշաբթի օր, Յանձնաժողովը իր առձեռն պատրաստ միջոցներով հազիւ կրցաւ մէկ քանի ամէնէն կարօտ գաւառներու օգնութիւն փութացընել, հազիւ 260 ոսկի՝ հինգ գաւառի համար։ իր անձուկ մնտուկէն ելած նպաստները հետզհետէ կը վերածուին տասնաւոր թիւերու, որոնք իրենց կարգին կրնան խոնարհիլ միաւորներու, եթէ Պատրիարքական վերջին Շրջաբերականէն, — մանգամայն գրական գոհար մը շրջաբերականներու շարքին մէջ, — չազդուին մեր մարդասիրական զգացումները։

Յանձնաժողովի հրաւէրին սրտի մօտ պատասխանել, կամ միջոցներ ընձեռել Պատրիարքարանի՝ որ կարենայ ժամանակին ոգեպահիկ հայթայթել մեր բազմակարօտ ազգակիցներուն, մարդասիրական պարտականութեանց ազնուագոյնն է անտարակոյս, զոր կարելի չէ անտես ընել՝ առանց ծանր բեռ մը դնելու մեր խղճին վրայ, և ասդին բազմաթոր տիկ սեղաններու առձեւ անխռով ճաշակել մեր առօրեայ համադամները, կամ ջերմ սրահներու մէջ անխառն գոհութեամբ ճարակ տալ մեր վայելչասիրութեանց։ Փոխանակ մեր խղճը բեռնաւորելու՝ լաւագոյն պիտի ըլլար ծանր բեռ մը դնել մեր քսակին վրայ, այնպէս որ ամէն մարդ բան մը զգար... բան մը տուած ատեն, հնարաւոր ընելու համար սրտի ճշմարիտ գոհութիւնը, խղճի կատարեալ հանդարտութիւնը, զոր վայելաթար պիտի փնտռէինք հացալից սեղաններու առձեւ կամ տաքուկ սրահներու մէջ, և մանաւանդ շուայտութեանց անյատակ խորերը։

* * *

Զենք համարձակիր հարցնելու՝ թէ քանի՞ հոգի աղքատած է Շրջաբերականէն։ անկէ առաջ բանաւոր պիտի ըլլար հարցափորձել՝ թէ քանի՞ հոգի կարդացած է զայն, կամ՝ քանի՞ հոգի լրագիր կը կարդայ ընդհանրապէս, և մանաւանդ՝ քանի՞ մէկ հայ կը յօժարի կարդալ «Ազգային Լուրերու» բաժինն ու հետաքրքրուիլ Պատրիարքարանի գործերով։ Եթէ այն չքեղաշուք երիտասարդութենէն, — գիտնալով որ ազնուաշուքը քիչ պիտի ըլլայ, — զոր կը տեսնես տարմատարմ երամներուն մնալ ելլել Բերայի չքեղ ու փառաւոր զբօսարաններէն ներս ու դուրս, հարիւրին տասը հայերէն լրագիր կարդար, և այդ հարիւրէն տասնին մէկը յօժարէր աչքէ անցընել «Ազգային Լուրերու» բաժինը, կրնար յուսացուիլ թերեւս այդ երիտասարդութեան տասանորդին տասանորդէն՝ ազգ. գործերու հոգածութիւն մը, պզտիկ մասնակցութիւն մը երբեմն յօգուտ կարօտեալներու կատարուած այս ինչ հանդանակութեան, ամենօրեայ քանի մը տասնեակ վատնումներէն՝ լումայական բաժին մը կարօտեալ և աւուր հացի կարօտեալ աղքատներուն։ Ո՞ւր կարելի է խօսիլ արդեօք այս պաճուճագեղ երիտասարդներու սրտին։ —Բերայի չիտակ ճամբուն վրայ չ'ԸԼլար, մանաւանդ երեկոյեան մեծ տոնցութեան ժամանակ, երբ հոգեկան ու հոգեբանական տագնապի մէջ՝ կը մոռնան անգամ թէ ի՞նչ ազգութեան կը վերաբերին, առանց մոռնալու ցոյց տալ վերջին նորաձեւութեանց ամէնէն նուրբ նմոյշներն, որոնցմով կը փերեւետեն իրենց ներկայ և... յաջող անցեալ երիտասարդութեան ատիքը։ Եկեղեցւոյ մէջ ալ չ'ԸԼԼար, քարոզիչներու բերնով, սա պզտ պատճառաւ որ եկեղեցւոյ մէջ երիտասարդ չես տեսներ, կամ այնչափ քիչ՝ որ կիներուն ու աղջիներուն մէջ կը կորսուին։ Եկեղեցւոյ դրան առջեւ պիտի ըսէի, բայց բաբերախտաբար մեր երիտասարդները դեռ մինչեւ հօն տարած չեն նրբութիւնը՝ որ կիրակի օրեր մուրացկաններու հետ խառն սպասեն եկեղեցւոյ դրան առջեւ՝ անցուցարձը դիտելու համար... օչ անշուշտ կօրաքամակ ժամասէրներուն կամ ճառաւոդող մանկութեան։ Մեր եկեղեցիներուն դրան առջեւ այդ սիվիլիզասիոնը ներկայացուցիչ չէ ունեցած դեռ, մանաւանդ որ մեր պարմանուհիներն ալ շատ երես չեն տար այդ կարգի կամաւոր մուրացկաններու։ Իսկ լրագրական «Ազգային» բաժին մէջ ամենեւին չի խօսուիր այդ երիտասարդներու արտին, հիմայ մանաւանդ որ Թրանսվալի պատերազմին գործը կը հետաքրքրէ զիրենք, և անկէ աւելի՝ Տ. Աւետիսի դատավարութիւնը Մերկոյտին առջեւ։ Արդարեւ կարելի չէ՞, մեր երիտասարդութեան անտարբերութիւնը... այսինքն մեծ մասին ուշն ու ուրուշը գրաւելու համար, Թրանսվալեան հեռագիրներուն կամ Դաղղեացւոյ ծերակուտական դատին նկարագրութեանց հետ խառնել ճարտարութեամբ մեր ազգային լուրերը, ինչպէս երբեմն արեւու պայծառութեան վրայ կը սկսէր խօսուիլ, օրինակի համար, և տակէն Սինկերի ճառը կ'ելլէր, կամ վարդի ու սոխակի վրայ ճառուած միջոցին՝ յանկարծ երեւան կու գային այն ամենաթոյժ դեղահատները, որոնց մէկ տեսակին ծանուցումը քառասուն տարիէ ի վեր կը տեսնուի փունջին մէջ։ Ուրիշ ի՞նչ կերպով կարելի է մեր երիտասարդները հոգածու ընել Պատրիարքարանի գործերուն, կամ առիթ տալ անոնց պզտիկ խնայողութիւններ ընելու զբօսանքի և սիրբաանութեան ժամերէն ու վատնումներէն, ինչպէս նաեւ օդային անապարձութիւններէ, քիչ մըն ալ կարօտութեան օգնելու պարծանքը ներշնչելով անոնց որտին։

* * *

Խառն ժողովը իր մասին չի դադրիր օժանդակելէ Նպաստից Յանձնաժողովի ջանքերուն։ Վերջընթեր գումարմանը մէջ ոչոչած էր դիմումընել Կայս. կառավարութեան՝ խընդրելու համար որ վարուցանի և սը-նունդի բաւականաչափ ցորեն բաշխուի կարօտ գաւառներուն, ինչպէս անցեալ տարի եղած էր Վանայ մէջ տեղական իշխանութեանց միջոցաւ։ Միւս կողմէ, Յանձնաժողովը իր ծանօթ Շրջաբերականով կը գիմէր ազգայիններու ձեռնտուութեան։ բայց չենք դիտեր թէ այս վերջին դիմումին արդիւնքը մինչեւ ո՞ր ատիճան կրցած է անդորրել Յանձնաժողովին անձկացած սնտուկը, եթէ երբեք բաւական դաղափար չեն տար մեզ անցեալ երեքշաբթի օրուան նիստին մէջ իբրեւ նպաստ նշանակուած վոսկի դումարները, զորս յայտնեցաւ՝ քերելով քերդելով սնտուկի տակն ու վրան՝ ղրկել Մուշ, Կիւրին, Ուրֆա, Արապկիր և Սղերդ։

ԱՐԷՏ

ԲՈՌ—ՍԱՅԻՏ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿԵՏՈՒ

Սիւէզի ջրանցքին բացման երեսնամեայ տաբեդարձին առթիւ Բոռ-Սայիտի մէջ կատարուած հանդէսը և Լէսէբսի արձանին բացումը նկարագրեցինք նախորդ շաբթուն, արտասանուած գլխաւոր ճառերովը մէկտեղ։ Ֆիկարօ, որ մասնաւոր թղթակից մը ղրկած էր այդ հանդէսին, իր վերջին թիւին մէջ կը հրատարակէ անոր մէկ նամակը որ Բոռ-Սայիտի վրայ տպաւորութիւններ և առեւտրական ծանօթութիւններ կը պարունակէ։ Շահեկան կը համարինք այդ թղթակցութենէն ամփոփում մը ներկայացնել մեր ընթերցողներուն։

Սիւէզի ջրանցքին ու Մէնդալէ լիճին միջեւ կառուցուած այս կէս-եւրոպական ու կէս-արաբական քաղաքը, որ երբուն տարի առաջ 1000 բնակիչ միայն ունէր, այսօր 42 000 բնակիչ ունի։ Բոլոր լեզուները կը խօսուին հոն, բայց ամէնէն աւելի իտալերէնը հակնալի է բնիկ տարբերն, որովհետեւ Եգիպտոսի մէջ առաջին անգամ հաստատուող միսիոնարները եղած են Երուսաղեմէն գացող իտալացի Ֆրանչիսկեանները որոնք իրենց հաստատած դպրոցներով իտալերէն լեզուն տարածեցին ամէն կողմ։ եւրէն միայն եկան ֆրանսացի ժէզուիթները՝ հոյակապ վարժարաններ հիմնելով որոնք ֆրանսերէնը ընդհանրացուցին։ Ժողովուրդը ցեղերու տարօրինակ խառնուրդ մը կը ներկայացնէ, որոնք այլազան տարբերներու և գոյներու պէնպիսութիւն մը կ'ընծայեն։ Եւ ատոնց մէջտեղ, սեւ տոնցումը մը կը կազմեն հանքածուս փոխադրող բեռնակիրները որոնք՝ երեսնին մուրով ծածկուած, պատառուն հագուստներով, բոսիկ տաքերով, անընդհատ կը վազեն տափանաւերու վրայ, և իրենց բեռը կը պարպեն՝ աղաղակներ արձակելով։ Աշխարհի ամէնէն սրագաշարժ գործաւորներն են անոնք, և նաեւպետները կը վկայեն թէ ո՛չ մէկ նաւահանգիստի մէջ այդքան արագ չի պարպուիր հանքածուխը։ Երբ հանքածուխ կ'ըսեմ, կը հասկնաք թէ անգլիական է։

Սակայն, մեծ քանակութեամբ ֆրանսական ապրանքներ կը վաճառուին Բոռ-Սայիտի մէջ, անոնցմէ մանաւանդ որոնք տեղական կը կարծուին, ինչպէս մետաքսեղէններ, ֆէս, և այլն։ Վասն զի ամէն նիւթ կեղծ է այս տեղ, ամէն բան Եւրոպայէն կու գայ, նոյն իսկ... եգիպտական հին պղնձէ անօթները։ Ամէնէն աւելի աչքի ծախող վաճառատուններուն չառարկաներ ծախող վաճառատուններուն չառարկաներ ծախող վաճառատուններուն չառարկաներ

ցեցին, բայց չեմ գիտեր իրաւ թէ ոչ։ Խնդիրը այն է որ ամէնուն համակրութիւնը շահած էր ան, ու բոլոր կողմերը թաղեցին անոր մահուան օրը։ Շաբաթէ մը ի վեր անկողին ինկեր էր, բայց կը մերժէր ամէն դեղ ու դարման. առտու մը, աշնան խաղող արուէն ոգեւորուած, չեմ գիտեր ինչպէս, ամէնուն քուն եղած ատենը, պարտէզ իջեր էր, ամբողջ ճամբուն երկայնքը քաշքշուելով. հոն է որ գտան զինքը, ծառի մը ոտքը, երեսը դարձուցած դէպ ի Պոլիս, անշունչ ու առած։

Պատմութեան վերջին մասը դժուարաւ առաջ տարեր էր Գեղամ, ստիպուելով ստէպ ընդհատել զայն. երբ վերջին բառը ինկաւ իր շրթունքներէն սրահին խոր լռութեան մէջ, ամէնուն աչքերը թրջած էին արցունքներով, ու սեւ տրտմութիւն մը կը ծանրանար ամէնուն վրայ։

Կ. ՈՍԿԵԱՆ

ԲԱՂԱԲԱՆՔ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

Պ. Զեմպրլենի ճառը.—Վիէննայի լրագրիները կը հրատարակեն հեռագրական համառօտութիւնը այն ճառին զոր Անգլիոյ գաղթային նախարար Պ. Զեմպրլէն անցեալ օր հացկերոյթի մը պատուոյ խօսեցաւ, ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, և որ այնչափ աղմուկ յարուցած է ամէն կողմ, մանաւանդ Ֆրանսական մամուլին մէջ։

«Պէտք է ուրախ ըլլանք թէ մեր յարաբերութիւնները օտար տէրութեանց հետ խիստ գոհացուցիչ վիճակի մէջ են։ Բոլոր Անգլիացիները պարտաւոր են անկեղծօրէն շնորհակալ ըլլալ Լորտ Սալիսբրիի՝ մեր արտաքին քաղաքականութեան և դիրքին գոհացուցիչ վիճակ մը ունենալուն համար։ Ամէնէն աւելի գոհունակութիւն կը պատճառէ այն բարեկամական յարաբերութիւնները որոնք կան անդլեւսաքսոն ցեղին պատկանող երկու մեծ տէրութիւններու միջեւ։ Խաղաղութեան համար ամենակարեւոր երաշխիք մըն է՝ Անգլիոյ և Մ. Նահանգաց միջեւ գոյացած համաձայնութիւնը (ծանօթագրութիւններ)։ Խիստ կարեւոր է որ Անգլիա մեկուսացեալ չմնայ Եւրոպայի մէջ։ Այդ կողմը եթէ բնական համաձայնութիւն մը ունինք գոյացնելիք, անիկա ալ Գերմանիոյ հետ է։ Թէեւ Գերմանիոյ հետ կարգ մը դժուարութիւններ և անհամաձայնութիւններ ունեցած ենք, սակայն, Գերմանիոյ հետ շահերու և զգացման նոյնութիւն ունինք։ Գերմանիոյ և անկլեւսաքսոն ցեղերու միջեւ համաձայնութիւն մը բազմաթիւ բանակներէ աւելի ազդեցութիւն կրնայ ունենալ աշխարհի խաղաղութեան վրայ, եթէ մասնաւոր շահերու ենթակայ չէ։ Աշխարհի գործերուն մէջ չարժիչ ուժերէն մէկն ալ զգացումն է։ Ժամանակ մը ի վեր օտար լրագրի մը նախատինքներուն ենթակայ ըլլալով, այդ նախատինքներուն վարժուելու պարտաւորուեցանք։ Այդ լրագիրը՝ Անգլիոյ կառավարութեան դէմ յարձակելու չափ առաջ գնաց։ Այդ վիճակը Անգլիոյ մէջ այնչափ արտմտութիւն պատճառեց որ եթէ մեր դրացիները իրենց լեզուն փոխած չըլլային, գործը ծանր վախճան մը պիտի ունենար (ծանօթագրութիւններ)։ Պէտք է զիրար շնորհաւորենք թէ այդ անձամբ յարձակումներուն ամէնէն գէշը գերման լրագիրներուն մէջ տեսնուած չէ։ Գերմանիոյ և անկլեւսաքսոն ցեղին երկու մեծ ճիւղերուն միջեւ երբեակ դաշնակցութիւն մը ամենամեծ ազդեցութիւն մը պիտի ունենայ աշխարհի ապագային վրայ։ «Դաշնակցութիւն» բառը թէեւ գործածած եմ, սակայն թուղթի վրայ գրուած և շահակից տէրութեանց դիւանագէտներուն մտքին մէջ արմատ գտած դաշնակցութեան մը միջեւ մեծ տարբերութիւն մը չկայ։ Երբ տէրութեան մը բարեկամութիւնը ուզենք, անոր իղձերը անպատճառ իրագործելու փափաքը խիստ օգտակար պիտի ըլլայ թէ՝ երկու ցեղին և թէ ուրիշ ցեղերու։»

Նայէ Ֆրայէ Բէռսէի Լոտոնի թղթակիցը այս հեռագիրը հաղորդելէն ետքը, կ՚ըսէ թէ քաղաքական ու դիւանագիտական ակումբներուն մէջ նոյն իրկունը Պ. Զեմպրլէնի ճառին վրայ միայն խօսեր են։ Շատ յուզում պատճառած է նաեւ սա պարագան թէ Անգլիոյ գաղթային նախարարը Ֆրանսական քանի մը լրագիրներու անձամբ հրատարակութեանց համար Ֆրանսական կառավարութիւնը պատասխանատու բռնելով, սպառնալիքներ ըրած է անոր։ Այդ ակումբներուն մէջ յուզումը աւելի սաստկացած է սա պատճառին համար թէ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ դեռ քանի մը օր առաջ Ֆրանսայի խաղաղասէր միտումները յայտնեց և Բարիզի այն լրագիրները որոնք Անգլիոյ դէմ յօդուածներ ու նկարներ հրատարակած էին, գրաւած էր։

Ընդհանուր կացութիւնը.— Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը կը ծանուցանէ թէ Լորտ Միթուրնի զօրաբաժինը անցեալ շաբթու կիրակին երկուշաբթի գիշեր Մոտտէր-Ռիվըրին քանի մը քիլոմէթր անդին անցեր է և թէ հեռագրական թելը վերահաստատուեր է այդ կայարանին մինչեւ 13րդ քիլոմէթրին վրայ։ Հոնէրնէսթ-Ռիվրի ճակատամարտին լուրը կը հերքուի, վասն զի բրիտանական կառավարութիւնը այդ մասին բնաւ տեղեկութիւն չունի։ Լորտ Միթուրնի զօրաբաժինը Քիմպըլի հասնելու համար 52 քիլոմէթր տեղ միայն պիտի քալէ։ Լորտ Միթուրն բաւական մօտեցած է այդ քաղաքին։ Կրնայ ըլլալ նաեւ որ Լորտ Միթուրն իր ճամբուն վրայ նորէն Պոէրներուն հանդիպի։ Այդ պարագան հաւանական կը նկատուի, որովհետեւ Պէլմոնթի և Կրաս Բանի յաղթանակները՝ Պոերները բոլորովին վհատեցնելու չափ վճռական չէին։ Պոէրները տեղի տուած են Անգլիացիներուն թիւի առաւելութեանը առջեւ և դէպ ի Քիմպըլի նահանջած են, որպէս զի օգնեն այն զինուորներուն որոնք Քրոնեէ զօրավարին խումբէն ղրկուած են Անգլիացիներուն օգնութեան բանակին յառաջացման արգելք ըլլալու համար։ Քէքէուիչ գնդապետը, որ Քիմպըլին կը պաշտպանէ, կը ծանուցանէ թէ այդ քաղաքին առջեւ յառաջապահի փոքր կռիւներ տեղի ունեցած են նախորդ շաբթուն և թէ երկու սպայ ու երեք զինուոր վիրաւորուեր են։ Միւս կողմէ բնիկներն ալ կ՚ըսեն թէ Քրոնեէ զօրավարը դէպ ի հարաւ կը քալէ երեք հազար հոգիով, որոնք Քիմպըլին պաշարող Պոէրներէն առնուած են։ Որոշեցուցեալ այդ շարժումին երբ կատարուած ըլլալը յայտնի չէ, չի գիտցուիր թէ Քրոնեէ զօրավարը Լորտ Միթուրնի դէմ կ՚երթայ թէ այս այն խումբն է որուն Անգլիացիները յաղթեցին Պէլմոնթի և Կրաս Բանի մէջ։ Լորտ Միթուրն, սակայն, այդ մասին ճիշդ տեղեկութիւններ ունի, որովհետեւ իր ձեռքը գերի ինկած Պոէրները հարկաւ ըսած են թէ ո՛ր զօրաբանակին կը պատկանին և թէ այդ զօրաբանակին հրամանատարը ո՞վ է։ Անգլիական նիզակաւորներու 9րդ զօրագունդին վրայ թէեւ տեղեկութիւն առնուած չէ, բայց կ՚ենթադրուի թէ անիկա միացած է Լորտ Միթուրնի զօրաբաժնին։ Դիտելի պարագայ մըն է թէ վերջին ճակատամարտներուն՝ անգլիական սպաներէն առաջնորդէ աւելի քիչ թուով մեռածներ ու վիրաւորներ կան. ասոր ալ պատճառը սա է թէ սպաները պատուէր ստացած են չկրել աչքի զարնող այնպիսի նշաններ որոնցմով զանազանուին պարզ զինուորներէ։ Անգլիացիներուն ձեռքը գերի ինկած Պոէրները պատմեր են թէ իրենց բանակին մէջ զինուորներուն պատուէր տրուած է որ միայն անգլիական սպաներուն և ենթասպաներուն վրայ կրակ ընեն։ Լէտիսմիթի մէջ կացութիւնը անփոփոխ է։ Երկու հակառակորդներու բանակներուն մէջ վիրաւորները մեծ խնամքով կը դարմանուին։ Թէ՛ Անգլիացիները և թէ Պոէրները միշտ նկատողութեան կ՚առնեն փոխադարձաբար եղած բողոքները։ Օռանժ գետին հարաւային կողմը Անգլիացիներուն կացութիւնը այնչափ լաւ չերեւար։ Կաթաքրէ զօրավարը Պոէրներու արշաւանքին դէմ դնելու չափ զինուոր չունի։ Ատկէ զատ Պոէրները անոր յարաբերութիւններ կըսուած են Ֆրէնչէ զօրավարին հետ, և Կաթաքրէ զօրավարը չէ կրցած արգիլել Պոէրներուն այդ արարքը։ Անգլիացի զօրավարը, որ Իսթ-Լոնտոնի ճամբով օգնութիւն կը ստանայ, վերջին լուրի մը նայելով հիմա կը գտնուի Պըշմենս Հոէքի մէջ, Մոլթէնոյի հարաւային կողմը, որ երկաթուղիի կայարան մըն է Սթրոմպէրկի ճանքրէնէն 18 քիլոմէթր դէպ ի հարաւ, ուր Պոէրները մեծ թուով համախմբուած են։ Այդ կողմը լեռնոտ ու խորտուբորտ ըլլալով շատ յարմար է յանկարծակի յարձակումներու։ Ուրեմն Կաթաքրէ զօրավարը չրջահայեցութեամբ պէտք է գործէ հոն։ Այդ կողմերուն մօտերը կան հոլանտացի ագարակապաններ որոնք գրկաբաց կ՚ընդունին Պոէրները, անոնց կ՚ապակցին և տեղեկութիւններ կու տան անգլիական զինուորներու շարժմանցը վրայ։

Unssker-Ռիվըրին Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը հետեւեալ հեռագիրը ստացաւ.

ԲԱՐԵՅՈՒՍՈՅ ԳԼՈՒԽ, 28 Նոյեմ.

Լորտ Միթուրն նոյեմ 28 թուականով կը հեռագրէ Մոտտէր-Ռիվըրէն.

Ժամ 5ին տեսայ թշնամին դիրքը Մոտտէր գետին վրայ։ Լաւ ամրացած ու ծածկուած էր։ Կարելի չէր անոր ետեւը անցնիլ, վասն զի գետին ջուրերը շատ բարձր էին։ Ցարձակումը սկսան թընդանօթները և հեծելազօրքերը, առտուան ժամ 5 ուկէսին։ Անձնապահներու կիսաբաժինը ալ թեւը կը կազմէր և 9րդ կիսաբաժինն ալ ձախ թեւը։ Ժամ 6 ուկէսին յարձակեցանք թշնամիին դիրքին վրայ։ Ցարձակումը կատարող մեր խումբը, թընդանօթաձիգներուն օգնութեամբ, դէմ առ դէմ կը գտնուէր Պոէրներուն հետ որոնք 8000 հոգի էին՝ երկու խոշոր թընդանօթով և Քրուբի չորս թընդանօթով։ Մեր նաւային կիսաբաժինը երկաթուղիի գիծին վրայ կատարուած յարձակումին դէմ կը դնէր յաջողութեամբ։

Կատաղի ճակատամարտ մը եղաւ որ տասը ժամ տեւեց, Պոէրները պատաւորեցան թողուլ իրենց դիրքը, վասն զի Քարիու զօրավարը, հրամանատար 9րդ կիսաբաժնին, յաջողած էր գետին միւս կողմը խումբ մը անցընել։ Մեր զինուորները որոնք ուտելիք ու խմելիք ջուր չունէին և կիզիչ արեւու մը տակ կը գտնուէին, շատ լաւ ընթացք մը ունեցան, մանաւանդ հրետանիները։

Քիմպըլիին Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը սա հեռագիրը հրատարակեց.

ԲՐԷՅՈՒՍՈՅ, 27 Նոյեմ.

Տիւթուա զօրավարը կը ծանուցանէ թէ չարաթ առտու կանուխ Անգլիացիները փորձեր են դուրս ելնել Քիմպըլիէն, Տակաին չլուսցած՝ սկսեր են ռումբ տեղացնել Պոէրներուն վրայ։ Անգլիացիները յարձակեր են այն տեղէն ուր կը գտնուէին երեք հարիւր Պոէրներ։ Տիւթուա զօրավարը, որ անկէ 15 քիլոմէթր հեռուն կը գտնուէր, հարիւր հոգիով օգնութեան փութացեր է նոյն Պոէրներուն։ Ցարձակումին առնն Անգլիացիներէն յինսպեկտ մը ու զինուոր մը սպանուեր են. իսկ Պոէրներէն ինը հոգի մեռեր և 17 հոգի վիրաւորուեր են։ Կ՚ըսուի թէ Անգլիացիները փորձեր են Քիմպըլիի արեւելեան կողմէն խզել պաշարման գիծը։

Արգիլուած համաժողով մը.— Անգլիոյ և Թրանսվալի պատերազմը սկսելէն առաջ, Աֆրիքանտէրներու Դաշնակցութիւնը որոշած էր համաժողով մը գումարել։ Հարաւային Ափրիկէի վերջին թղթաբերով առնուած լուրեր կը ծանուցանեն թէ այդ համաժողովը արգիլուեր է տեղական իշխանութեանց հրամանով։

Լորտ Միթուրնի համար պաշտօնական տեղեկութիւններ կը ծանուցանեն թէ վիրաւորուած է։

Շաբաթ իրիկուան հեռագիրներ.—Մաֆիքինկէն ուրբաթ օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ նոյեմ. 20ին կացութիւնը լաւ էր։ Պոէրները կը շարունակեն ոմբակոծել քաղաքը, բայց ինքս մը չեն կրնար հասցնել։ Պոէրներու հրամանատար Քրոնիէ զօրավարը ետ քաշուեր է, թընդանօթներու մէկ մասը Մաֆիքինի առջեւ թողլով։

—Քիմպըլիէն նոյեմ. 24 թուականով կը հեռագրեն. «Կը կարծուի թէ Պոէրներու մեծ մասը համախմբուած է Սբրիէնթֆոնթէնի առջեւ (Քիմպըլիի և Մոտտէր-Ռիվըրի մէջ տեղը) Մաֆիքինի չորրէը փոքրաթիւ պոէրներ միայն կը տեսնուին։

—Պէրլինի լրագիրները հեռագիր մը կը հրատարակեն թէ Լորտ Միթուրնի զօրքերը Մոտտէր-Ռիվըրի վրայ պաշարուած են և չեն կրնար բան մը ընել։ Լորտ Միթուրն հեծելազօրքերու և թընդանօթաձիգներու պէտք ունի, որպէս զի միացման գիծերը ու ռազմական իրեղէնները պահպանելով կարենայ անցնիլ Մոտտէր-Ռիվըրը։

—Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը կը հաստատէ այն լուրը թէ Օռանժի զինուորներու հրամանատար Տրլարէյ զօրավարը գրաւած է Մոտտէր և Օռանժ գետերուն մէջտեղը գտնուած երկաթուղիի գիծը և կտրած է Լորտ Միթուրնի նահանջի գիծը։

—Լոնտոնի լրագիրները Ֆրէրէն (Բուլէնգոյի հարաւային կողմը) հեռագիր մը կը հրատարակեն նոյեմ. 27 թուականով թէ Պոէրները փորձեր են օդը հանել թուկէլա գետին կամուրջը Բոլէնգոյի մօտ, բայց Անգլիացիները պարտաւորեր են զանոնք հեռացնել։

—Անգլիական երկրորդ զօրաբանակէն նոր զօրաբաժին մը հարաւային Ափրիկէ պիտի ղրկուի։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 2 Դեկտ. — Պատերազմական նախարարութիւնը ոչ է նոր տեղեկութիւն հրատարակեց։ Ո և է լուր չկայ հաստատող այն զրոյցը թէ՝ Լորտ Միթուրնի բանակը դրեթէ բոլորովին պաշարուած ըլլայ։ Նաթալէ ալ կարեւոր լուր չկայ։

—Նախորդ ազատական դահլիճին պէտ Լորտ Ռոզպէրի բանախօսութեան մը մէջ խօսքի պախարակեց Պ. Զեմպրլէնի գործածած լեզուն։

ԲԱՐԻԶ. — Լոնտոնէ Բրդի թանի հաղորդուած հեռագիր մը կ՚ըսէ թէ՝ Տուրպանէ պատերազմական նախարարութեան հասած վերջին լուրերու նայելով Պոէրները վերջնապէս գրաւեր են Նաթալի մէջ Թուկելայի կիրճին տիրող դիրքերը։

— Պոէրները կործանեցին Քուլէնգոյի կամուրջը, արգիլելու համար Անգլիացիներու յառաջխաղացութիւնը։

— Զրոյց կայ թէ՝ անգլիական զօրավար կաթաքրէ ետ առած է Սթրոմպէրկը (Բարեյուսոյ Գլուխ)։

— Պ. Զեմպրլէնի վերջին բանախօսութեան մէջ գործածած լեզուն հաւանութեան արժանացած չէ նոյն իսկ Անգլիոյ մէջ։

ՍԱՄՈԱՅԻ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ.—

Լոնտոնէն կը հեռագրեն Մաթենի նոյեմ. 28 թուականով.

«Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը, Սամոայի պայմանագրութեան վերաբերմամբ, այս իրիկուն լրագիրներուն հաղորդեց հետեւեալ պաշտօնական զեկոյցը մը որ թէեւ բաւական կնճռոտ է, սակայն անոր խմբագրացարակապէս կը հաստատէ իմ տուած լուրը թէ Մ. Նահանգները չեն ընդունած Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ եղած կարգադրութիւնը։ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը կը յայտարարէ թէ պայմանագրութիւնը Մ. Նահանգաց ներկայացուած չէ, վասն զի այնպիսի յօդուածներ կը պարունակէ որոնք միայն Անգլիոյ և Գերմանիոյ կը վերաբերին. հետեւաբար Մ. Նահանգները չեն կրնար մերժած ըլլալ ամբողջութիւնը պայմանագրութեան մը որուն մէկ մասը միայն զիրենք կը շահագրգռէ։ Ատիկայ սնոտի վիճաբանութիւն մըն է։ Ատկէ կը հասկըցուի թէ Պ. Մաք Քինլի ոչ թէ Զանզիպարի կամ Թոկելանտի ներքին մասերուն թեւարկութիւնեանը դէմ դիտողութիւն կ՚ընէ, այլ բուն իսկ Սամոայի բաժանմանը։ Հոգ չէ թէ պայմանագրութեան ամբողջութիւնը կամ մէկ մասը հաղորդած են իրեն, կարեւորը այն է որ պայմանագրութեան այն մասը որ իրենց ներկայացուած է հաճելի եղած չէ։ Արտաքին գործոց նախարարութիւնն ալ պարտաւորուած է ճանչնալ այդ կէտը, քանի որ կը ծանուցանէ թէ «Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը փոփոխութիւններ կ՚առաջարկէ։ Նախնական դաշնագրութեան համար։ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը կը յայտարարէ թէ այդ փոփոխութիւնները բոլորովին բարանացի են։ Ինչ ըլլալը պիտի հակացուի երբ բնագիրը հրատարակուի։»

Պ. Տէլքասէի ճառը.— Պէրլինէն կը հեռագրեն Թայմսի.

«Բոսք լրագիրը խօսելով Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէի ճառին վրայ, կ՚ըսէ թէ նախարարին խօսքերը՝ գաղթային անյագ ցանկութեան մասին, կրնային առանց անպատնէութեան, արտասանուիլ ուրիշ նախարարի մը կողմէ ուրիշ Մորհրդարանի մը մէջ ուր նոյնպէս կը գտնուին «իրենց փորէն աւելի մեծ աչքեր ունեցող» մարդեր։ Այդ քարը Գերմանիոյ գաղթային կուսակիցներուն նետելէ ետքը, Բոսք կը յարել թէ Թրանսվալի գործին մէջ Պ. Տէլքասէի բռնած ընթացքը ցոյց կու տայ թէ գերման կառավարութիւնը իրաւունք ունեցած է համանման ընթացքի մը հետեւելու. ապա թէ ոչ իրեն համար այնպիսի հետեւանքներ պիտի ունենար որոնց ծանրութիւնը անհաշուելի է։»

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ կառավարութիւնը նորէն վեց յաջաւորակ չինել պիտի տայ, իւրաքանչիւրը 3500 թոնօ տարողութեամբ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ. — Անցեալ շաբթու, կ՚ըսէ Բէդերպուրկէն երեքշաբթի թուականով հեռագիր մը, Ռուսիա և Պարսկաստան ստորագրեցին պայմանագրութիւն մը որով Ռուսիոյ մեծաշնորհը, Պարսկաստանի մէջ երկաթուղիի գիծեր չինելու համար, անպայման կերպով կ՚երկարի։ Այդ համաձայնութեան մանրամասնութիւնները գաղտնի կը պահուին։ Պարսկաստանի մէջ հանրային կարծիքը նպաստաւոր է Ռուսիոյ։

ՇԱՐԺՈՒՄ ՔՈՒԲԱՅԻ ՄԷՋ.— Հավանայէն հեռագիր մը կը հերքէ այն լուրը թէ Բինար-տէլ-Բրոյի նահանգին մէջ Քուպացիները ապստամբած ըլլան և թէ հաւանական չէ որ կրգին ընդհանուր ժողովը դումարելէն առաջ չփոթութիւններ ծագին։ Այդ հեռագիրը, սակայն, կը յարէ թէ կրգին անկախութեանը համար եթէ վճռական միջոցներ ձեռք չառնուին, անկարգութիւններ պիտի ծագին։

ՓԻԼԻՊՊԻՆԵՆԵՐԸ. — Մ. Նահանգաց ծովային նախարարութիւնը պաշտօնական հեռագիր մը ստացած է Ուէքսը ծովակալէն թէ Զամպոանկա նահանգը, Մինտանաօ կղզին մէջ, անպայման կերպով անձնատուր եղեր է ամերիկեան Քապթինեն թնդանօթակրին հրամանատարին։

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ ՄԸ.—Նիւ-Եորքի լրագիրները ժամանակ մը ի վեր կը վիճաբանին թէ սպանիացի Սէրվերա ծովակալին նաւաբաժինը ո՞վ փճացուց, Շլի ծովակալը թէ Սէմբսըն ծովակալը։ Կ՚ըսուի թէ ծովային նախարարը, այդ խնդիրը լուծելու համար, Շլի ծովակալը զինուորական ատեանի մը առջեւ դատաստանի պիտի ենթարկէ։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՀՈՆԿ-ԿՈՆԿ. — Կ՚ըսուի թէ՝ Ռուսիա Մարգարոյն Արեւելքի մէջ ծագելիք խնդիրներու առթիւ անպատրաստ չգտնուելու համար մեծ քանակութեամբ ալիւր և ուտեստ կը գնէ։

ՊԷՐԼԻՆ.—Կը հաւաստուի թէ Գերմանիոյ Մորհրդարանը անպատճառ պիտի լուծուի, եթէ մերժուին նաւատորմի յաւելման և էլպա-Ռէնի ջրանցքին ծրագիրները։ Լրագիրները հաւանական կը նկատեն նաւատորմի յաւելման ծրագրին մերժումը։ Կաթոլիկ կեդրոնի կուսակցութեան պատկանող թերթերը շատ հակակիր լեզու մը կը գործածեն նախարարապետ Հոէնլոէ իշխանին դէմ։

—Գերման կառավարութիւնը պիտի յետաձգէ ջրանցքներու ծրագրին մտցուցումը, հակառակութեան մը առաջքը առնելու համար։

—Մորհրդարանը մերժեց ընկերվարականներու առաջարկը՝ ընկերութեան իրաւունքը կանոնի տակ առնուելու մասին։

—1900 տարուան ելմտացոյցը այսօր մատուցեցաւ Մորհրդարանին։ Ընդհանրապէս է 2,058,333,531 մարք, որ ներկայ տարւոյ ելմտացոյցէն 105,678,514 մարք աւելի է։

ԲԱՐԻԶ.—Անցեալ գիշեր Ստորին Ալբ նահանգին Տիների երկաթուղիի կայարանին դրամարկղը կողոպտուեցաւ։ Գողերը դիտէին թէ սնոտուկին մէջ շատ դրամ չի կար (միայն 5 Ֆր.ի դրամ թղթուղթ գտնուեցաւ), բայց գիտէին նաեւ թէ զինուորական խիստ կարեւոր պաշտօնագրեր կան։ Այս պաշտօնագրերը, որոնք կընքուած պահարանի մը մէջ ծրարուած էին, անհետացած են։ Սնտուկը կոտրուած է։ Գողերուն հետքը չէ գտնուած մինչեւ հիմայ։

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Պէլկրատի նախկին ռուս գործակատար Պ. Եատովզքի Լիզպոնայի գործակատար անուանուեցաւ։

ԲԱՐԻԶ.—Երեսփ. ժողովը, ներքին գործոց նախարարութեան ելմտացոյցին վրայ վիճաբանելու պահուն մերժեց ընկերվարականներու մէկ առաջարկը՝ դերքաղաքապետներու վարկը ջնջելու մասին, որուն կ՚ընդդիմանար նախարարապետ և ներքին գործերու նախարար Պ. Վալտէք-Ռուսօ։ Ժողովը յետոյ ընդունեց նախարարապետին առաջարկը, որ կը տրամադրէ յանձնաժողովի մը ղրկել դերքաղաքապետներու վարկը մասնակի կերպով ջնջելու խնդիրը։

—Գերազոյն Ատեանին մէջ Պ. Կէռէնի վաստատան Պ. Մէնեանը յայտարարեց թէ կը հրաժարի Պ. Կէռէնը պաշտպանելէ, որովհետեւ ամբաստանեալներու ի նպաստ վկայողները լսուիլ չէ ուզուած։ Ասոր վրայ նախագահը յայտարարեց թէ Պ. Թրէպլէնը կը նշանակէ Պ. Կէռէնը պաշտպանելու համար։ Պ. Թրէպլէն ըսաւ թէ դատին վրայ մանրամասն տեղեկութիւն չունի։ Ամբաստանեալները, և մասնաւորապէս Պ. Պլեֆէ՝ Օրլեանի դուքսին գործակատարը, աղմկալից կերպով բողոքեցին։ Ընդհանուր դատախազը պահանջեց որ Պ. Պլեֆէ ութ նիսան համար արտաքսուի։ Այս արտաքսումը քուէարկուեցաւ 26ի դէմ 190 ձայնով։

ԼՈՆՏՈՆ.—Մոնրէալէ (Քանատա) Տէյլի Թելեկրաֆի կը հեռագրուի թէ քաղաքային Ազգային Պանքան գողեր մտնելով 75,000 ֆր. գողցեր են։

ԵՐԷԿ ԴԻՏԵՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 3 դեկտ.—Բարեյուսոյ Գլուխին մէջ Ափրիքանտէրներու ընդվզումը կընդարձակուի։

—Պ. Տէռուլէդի հիւանդութիւնը աւելի ծանրացաւ։

ՄԱՏՐԻՏ.— Խորհրդարանը ընդունեց ելմտական նախարարութեան ելմտացոյցը։

—Սպանիոյ կառավարութիւնը կը մերժէ ելմտական ինքնօրինութիւն տալ Քաթալոնիոյ։ Նոր չփոթութիւններէ կը վախցուի։

ՀԵՌԳԻՐԻ ՀԱՐՈՒՆՔ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.— Միւնթէֆիք գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Կէյսէրի գայմագամ Հիւսնի պէյ։

—Այսմավրայի օսմ. փոխ-հիւպատոս կարգուեցաւ Օգիէնի օսմ. փոխ հիւպատոս Ցովհաննէս էֆ. որուն յաջորդեց Եաշի օսմ. նախկին հիւպատոս Տիմիթրաքի էֆ.։

—Անանկուռ Իֆթիխար պատուանշան տրուեցաւ եգիպտացի Հիւսէյն Քեամիլ փաշայի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ կայսր. պալատական կանոնակարգութեան Պէքիր և Մուսթաֆա աղաներու։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ Տիարպէքիրի Հայ-Հռոմէականներու առաջնորդ Տ. Անդրէաս արքեպիսկոպոսի և Խարբերդի Հայ-Հռոմէականներու առաջնորդ Տ. Ստեփան արքեպիսկոպոսի։ Զորրորդ կարգի Մէճիտիէ Իզմիրի Բորթուկալի հիւպատոսարանին թարգման Յակոբ Ալիփար էֆ.ի։

—Լիւգաթի ոսկի չքադրամ՝ եգիպտացի Շաքիր փաշայի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑՈՒՄ.— «Շաբաթ իրիկուն Եըլտըզի կայս. պալատին մէջ կայս. հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ Ֆրանսայի դեսպան Պ. Քոնքէնի և Մէքսիկոյի Ֆրանսական նաւաբաժնին հրամանատար Ֆուռնիէ դերծովակալին որ մայրաքաղաքս եկած է գրասական պատուոյ համար։ Կայս. ադի հացկերոյթին ներկայ գտնուելու պատիւը ունեցան նաեւ Մեծ-Եպարքոսը, դատական նախարարը, Սպարապետը, արտաքին ու ծովային գործոց նախարարները, Թնդանօթարանի վերատեսուչը, Ֆրանսական դեսպանատան պաշտօնատարներէն ոմանք, դեր-ծովակալին հետեւորդները և պատուական պաշտօնատարներ։»

ՌԱՎԻՏ ՊԷՅԻ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ. — Եղեռնադատ ատեանը շաբաթ օրը պիտի զբաղէր՝ Մեծ-Եպարքոս Խալիլ Բիֆաթ փաշայի որդւոյն՝ Ռավիտ պէյի սպանութեան գործին համար ամբաստանուած Հաճի պէյ Մուսթաֆայի դատովը, սակայն Սէլիմիէ զօրանոցէն տեղակալ Մէհմէտ պէյ որ իբրեւ վկայ հրաւիրուած էր, ներկայացած չըլլալով, դատը ուրիշ օրուան յետաձգուեցաւ։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆի Ֆրանսական նաւաբաժնին հրամանատար Ֆուռնիէ դերծովակալը, ուրբաթ օրը, Սելամլըքի արարողութեանն՝ վերադառնալէ ետքը՝ այցելութեան գնաց Ֆրանսական գաղթականութեան երեւելիներէն ոմանց։ Ուրբաթ իրիկուն Ֆրանսական դեսպանատան մէջ նորէն սեղան տրուեցաւ ի պատիւ դեր-ծովակալին։ Շաբաթ առտու Ֆուռնիէ ու Մառէշալ դեր-ծովակալները իրենց հիւրամեծարներուն հետ այցելեցին Տոլմա Պաղչէի ու Պէյլէրպէյի պալատները։

—Այս իրիկուն Հանրային Պարտքի վարչական Խորհրդին Ֆրանսական պատուիրակ Պ. Պէռէժ՝ Իւնիոն Ֆրանսէզի մէջ սեղան մը կու տայ ի պատիւ Ֆուռնիէ դերծովակալին ու հետեւորդներուն։ Ֆրանսական դեսպան Պ. Քոնքէնն ալ ներկայ պիտի գտնուի, Զուգադիպութեամբ մը, այս իրիկուն նոյն սրահին մէջ կը տրուի Կ. Պոլսոյ Երաժշտական Ընկերութեան առաջին նուագահանդէսը։ Ընկերութիւնը մասնաւոր հրաւէր ուղղած է դեսպանին, դեր-ծովակալին ու հետեւորդներուն, ներկայ գտնուելու նոյն նուագահանդէսին, որուն աւարտելէն ետքը Ընկերութիւնը սեղան մը պիտի տայ որուն ներկայ պիտի գտնուին դեսպանը, դեր-ծովակալը, հետեւորդները և Իւնիոն Ֆրանսէզի ու Երաժշտական Ընկերութեան անդամները։

—Դեր-ծովակալ Ֆուռնիէ վաղը պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս։

—Դեր-ծովակալ Ֆուռնիէ ու հետեւորդները երէկ Ֆրանսական դեսպանատան մատրան մէջ ներկայ գտնուեցան առտուան պատարագին։

—Լըքոք ու Պէռթիէ փաշաները երէկ այցելութիւն տուին դեր-ծովակալին։

—Երէկ իրիկուն ալ Ֆրանսական դեսպանատան մէջ սեղան մը տրուեցաւ ի պատիւ Ֆուռնիէ դեր-ծովակալին։ Ներկայ գտնուեցան նաեւ Ֆրանսական գաղթականութեան երեւելիները։

ԳԵՐՄԱՆՈՒՈՅ դեսպան Պառոն Մառշալ, ուրբաթ օր, Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւը ունեցած միջոցին, Ն. Վեհափառութեան մատոյց ալպոմ մը այն լուսանկարներուն զոր Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին առած էին Արեւելքի մէջ իրենց կատարած ուղեւորութեանը միջոցին։ Վեհ. Սուլթանը հետաքրքրութիւն մը ուղղելով Գերմանիոյ կայսր, շնորհակալութիւն յայտնեց այս նուէրին համար։

ԱՆԳԼԻԱՑի զօրավար Սըր Ճուլիուս Բէյնըս իր կնոջ հետ ուրբաթ օր ներկայ գտնուեցաւ Սէլամլըքի արարողութեան։ Վեհ. Սուլթանը իմանալով անոր ներկայութիւնը, իր կայս. բարեւները հաղորդել տուաւ սենեկապետ էֆէնդիին։ Սէլամլըքէն ետքը, անգլիացի զօրավարը, կինը, և դեսպանատան քանի մը պաշտօնեաները, կայս. թիկնապահի մը առաջնորդութեամբ այցելեցին կայս. պալատն դարասանը։ Սըր Ճուլիուս Բէյնըս Խրիմեան պատերազմէն մնացած զօրավարներէն մէկն է։ 1854ին Սկիւտարեցամբ ելելով անկէ Խրիմ գացած է։ Զօրավարը այդ թուականին ստացած է հինգերորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան և պատերազմի չքադրամ։

ՌՈՒՍԻՈՅ գահաժառանգ Միխայիլ Անլեքսանդրովիչ մեծ դուքսին ծննդեան տարեդարձին առթիւ այսօր, առտուն, Ռուսիոյ դեսպանատան մատրան մէջ հանդիսաւոր պատարագ մատուցուեցաւ հւ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան։

ՌՈՒ

ԱՆՈՒՇ ԱԼԻՇԱՆ

Ամենայն սրտի ցավով հաղորդվեցանք, որ Ալիշանի ազգակցի՝ Ալիշանի թոռան՝ Անուշ Ալիշանի հանգուցյալ դստերը՝ Ամալիայի ամուսինը՝ Ալեքսանդրը,

ՓԻՆԻՆԻ ՀՆԱՐԻՔ

ԲԵԼԳԻԷԻ ՔԻՆԻՆԻՆ

ՓԱԲՈՒԼՆԵՐԸ

QUININE de PELLETIER

Բոլոր բժիշկներուն կողմէ ընդունուած իր ազդեցութեան համար ընդդէմ գլխացաւերու, ջղացաւերու, անդներու, կարծուածի, յոգնածի, մարմնոյ ոգեւորութեան։ Մեծապէս ազդեցիկ են ընդդէմ ինֆլուէնցայի, կոլերայի, հարբուխի, ցրտաւութեան։ Մէկ քարափուն ունի ազդեցութեան մը մէջ։

10 20 և 100նոց տուփերու։

Իւրաքանչիւր տուփի կը կրէ ստորագրութիւնս։ PELLETIER

Կեդրոնատեղի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, 8 և դիմաստոր դեղարաններու։ A.

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐԱՑՈՅՑ

Արեւելեան Որբանոցին

1900

Նահանջ Թուականին Քրիստոսի

Գին 40 փարա

Այս օրացոյցին ընդարձակն ալ հրատարակուած է, որ բուն օրացոյցէն զատ կը պարունակէ 222 երես ընտիր եւ ամէնուն օգտակար յաւելուած մը։ 22 հրահանգ առողջապահական եւ դեղ ու դարմանի յաւելու։ 30 հրահանգ առողջ, երիտասարդ եւ երիտասարդուհի համար։ 28 հրահանգ ծնողաց, զաւակաց եւ երիտասարդաց համար։ 41 հրահանգ օրիորդաց եւ կանանց համար։ — Քասիմ ամուսնացելոց վրայ։ Գեր. Ցուսիկ Վ., Եսմէրեան՝ Հաւատուութիւն։ 40 հարցերու պատասխան։ 18 պատմութիւն։ Տիր. Ճէլալեան՝ «Միւնսիր պէրիլան»։ 40 զանազանք։ 50 բեկորներ։ 55 մարգարիտներ եւ 30 զուարճալիք։

Կը ծախուի ամէն առաջնակարգ Հայ գրատուներ մէջ։ կեդրոնատեղի Մատթէոսեան գրատուն։

Գին 100 Փարա

Մեծաքանակ գնողներու գոհացուցիչ զեղչ։ 12—20

ԻՆՉ ԿԵՐՑՆԵՄ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսու ըլլան, մայրերը անոնց լաւ սնդարար ուտելիք մը գտնելու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ չատ բնական է, ըստ որում, մայրական կաթը որքան ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղաքն ուժգնելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամէնէն հռչակուած բժիշկը Տքթ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու զննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի անունդ մը, ՖՕՍՖԱՐԻՆ ՖԱԼԻԷՆԻ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Համալսարաններէն գովեստաւորելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՕՍՖԱՐԻՆ ՖԱԼԻԷՆԻՆը չոքելի պէս խիստ քաղցրահամ է և միւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սնդարար ու կազդուրիչ։ մայրական կաթին կրկին անգամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սընանին, կ'ուժգնին, կ'ամրանին, կը կայտառանան, չուտով տղի կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն։

Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ ՖՈՍՖԱՐԻՆ ՖԱԼԻԷՆով մեծցող տղաք, քաջողջ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակի անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս աքսէլեի անունը։ Մանաւանդ ծերեր, հեւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վերջին աստիճանի ոյժ, սնունդ և կորով կուտայ։

ՖՕՍՖԱՐԻՆ ՖԱԼԻԷՆը կը ծախուի կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 12—28

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Տ Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

896 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 896

(Նախկին գործարանատեղի Ֆրանսիական, գլուխ)

Կառարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատարբեր գաւառներ գլխ ոտքն կը լեցնեն. յաւելեալ ի շուտուած կրգոնաներու պայմանաւ։

Նորակոնար եկեղեցական, նուրբ, ճաշակաւոր, և գինակուռ աշխատանքներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, գլխի ինտորոլիի ու տարիի, ծանրութիւն, և այլն։ գրասենեակի նրբութիւնքեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կառարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թշերուցիչ գեղերու և ամենակատարելագործեալ ատրանների մինչեւ, առանց յաւելեալ ամենահանութիւն։

Ե. Գ. Զմեռները կերակի օրերն ալ, (Գրաբ. Ա. ՝ի) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (Գրաբ. Ա. ՝ի) հիւանդ կրնան գալ։ իրենց բնակարանն, Ի՝ 1 Խրիմեան։

NEVRALGIES Անցաւ, Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւններ մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին Տոքթէր CRONIER՝ի ՀԱԿԱԶԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐՈՒՆ

Տուփը 3 Ֆրանք, Ճամբու ծախք չառնուիր Paris, դեղարան Robriquet Monnaie փողոց թիւ 23։ Կը ծախուի նաև բոլոր դեղարաններու մէջ։

Լ'ԱՆԳՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԵՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Նպաստուորութեան գումար 147 միլիոն։ | 1871էն մինչեւ 1897 վնասուած գումար 230 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Գ. Գ. Գոմ Էմանո Զիրի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռոպոլֆ Հոհոս, Դեր-Նախագահ.
» Ժոզէֆ Հոհոս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գոլոմոն Նաքս, » » » » »
» Անթուան Բրոքէր մ'Օմթէն.
Թէոտոր Բոնդէն
Ժան դը Վէնինկ-Ինկէնհայն
Կառավարութեան Քոմիսէր
Գ. ԺԱՆ ՄԻԼԻՔ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ, ԼԻՈՆԵԼ ՊՕՆՏԻ
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բեռա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆոլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՇՈՓԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ

Սկիւտարէն Կամուրջ ժ. Վ.	Կամուրջէն Սկիւտար ժ. Վ.	Սկիւտարէն Պէշիկթաշ ժ. Վ.	Պէշիկթաշէն Սկիւտար ժ. Վ.
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
2 —	2 50	1 50	2 —
2 45	3 25 Իւսկ. Գուզկ.	2 35	2 45 Գուզկ.
3 30	3 50	3 50	4 —
4 —	4 30 Իւսկ. Գուզկ.	5 —	5 10
4 40	5 30	5 45	6 27
5 20	6 15 Պէշիկթաշ	6 30	7 —
5 45 Պէշիկթաշ	6 50 »	7 15	7 50
6 30 »	7 40 »	8 20	8 35
7 15 »	8 25	8 50	9 —
8 —	9 —	10 — Գալաթ. Պէշ.	10 15
8 45 Պէշիկթաշ	9 40	10 40 » »	10 50
9 30	10 10 Գուզկ.	11 40	11 50
10 10 Պէշիկ. Գալաթ.	10 40 »	12 5	12 10
10 30 Գուզկունտուզ	11 —		
10 55	11 25 Գուզկ.		
11 15	11 45		
12 —	12 5		

ՏՈՓԹԼՕՐ ՀԱՄՄԱՆՏԱՍ

Կը ծանուցանէ Քէ, հին և նոր Ջերմամիզուքիւնն ու անկէ ծագում առած ամէն կարգի հիւանդութիւնները կարճ ժամանակի մէջ կը բուժէ, առանց ո՛և է ցաւ զգացնելու։ Պակասողներ՝ բժշկուելէ վերջ իսկ կրնան վճարել դարմանումի վարձքը։

Ամէն օր առաւօտեան մինչեւ իրիկուն հիւանդ կ'ընդունի, կալաթա Թրամվէյի ճամբուն վրայ Գարագուշ օթէլին դիմացը թիւ 97։ լամպաճի խանութին վերնայարկը։ մասնաւոր դարմանատեղի մէջ։ մուտքը լամպաճէն։ 428 35—40

ՄՈՍ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիւքսեմպուրգ, Գորսել, Մէլիոնանի և Սբ-Մարկ Գիլ-Բոնոզ լեռներուն

Անուանք	Թօնը	Անուանք	Թօնը
Ռոմանէս	3000	Թիպա	3500
Անգլիա	3000	Նէրթիս	240
Թիլսբը	3000	Սանյիրիս	2250
Գոնտրանս	3000	Գէրա	2250
Տարբա	3000	Մէնինա	3000
Լոմանի	3000	Հասքոն	1200
Տորիանս	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ. ՈՒՔՐԷ ԽԱՆ ՅԵՄՄ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

568 81, Ճէյմս Սգրիդ Լիվրուպ

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	27,000,000
Պահեստի դրամ	»	52,002,500
Տարեկան հասոյթ	»	70,339,912

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիներով։ 572

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌԼԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաքու, Անանիտիս խան, 20 21 22

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականը

(Ամսէթիր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Գ. Ալպէր Սիմբոն Ցակորեան խան, Վէյսոտա փողոց թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Եւրոպական կեդրոնատեղիներու ՄԻՍ ԵՏԻՆ խան, Գարագեոյ Ղարաքէա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Գանգայի մասնաճիւղը Եէնի Ճամի հրապարակ փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ. Ի. Զաքօֆ Մարբուճճիլար, Զարչըլը խան, թիւ 21 194

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

ամէնէն տեսակ հիւանդութիւններուն համար։

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է հիպոֆոսֆիթ ունի և ասոնց հետ խառնուած։ Տղաք հանդուրժով կ'ուտեն ճաշակի զրոյց։ Բնաւ տարիք դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԻՏԸ, ԽՈՑԸ (ստրաձ),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԹԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԲԵՑՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԹՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՓԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱՋԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ընծախուրդ բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործարանէն Ն. Գալիս., ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՄՐԼ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՄԱՐԵԱՆ ԵՒ ՀԱՍԿԵԱՆ

Ն. ԲԱՓԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍԳԱՍՈՒԱԾ ՇՈՓԵՆԱՒԵՐ

Դեկտ. 5ին Սիրմասի, Մարսիլիայէն,
» 11ին Ժորժի, Անատոլիի ճամբէն,

ՄԵԿՆՈՒԱԾՆԵՐ

Դեկտ. 6ին Սիրմասի, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովորոսիյսկ։
» 12ին Ժորժի, Անկիրէն։
Գարամանի, դէպի դէպի Մարսէյլ։
Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար։
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2 կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեան համար, դիմել Գործակալին Թոփ Հանէ Գարափին վրայ։ Թ. ՈՒՐԷՈՒԼ

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւնք

Դ. 28 5 Ծուխտա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Գ. 24 6 Իզմիր, Բիրէ, Ազարանդիա ժամը 10ին միջօրէին գալով։ Մարդիկ՝ Ազարանդիոյ, Բարտ-Մագա, Սամսուն, Տրէբզոն եւ Հոռոմ։
Հ. 25 7 Ծուխտա ժամը 10ին միջօրէին առաւ։
Ե. 25 7 Ինէբոլու, Սինոպ, Սամսուն, Օնտու, Տրէբզոն, Ջրաստան, Բիրէ եւ Զատում ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Ո. 26 8 Ծուխտա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՖՐԻՑ. ԼԷՅԼԱՆՑ ԵՒ ԸՆԿ. ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիւքսեմպուրգ և Գիլ-Բոնոզ լեռներուն

Անուանք	Թօնը	Անուանք	Թօնը
Վիրտորիան	10500	Գրանիան	3500
Ամէրիկա	10500	Լէնինգրատ	3500
Գրանտիան	10500	Ազորտ	3000
Լանկաստրիան	9000	Ալիէնիան	2500
Տիրատէֆիա	9000	Գրանիան	3500
Դորոնիան	8000	Մէրենիա	2500
Ֆորեան	8000	Անատոլիան	2500
Գասպարիան	8000	Ազգագրի	2500
Տիրենիան	8000	Լէսպարտ	2000
Տալրոնիան	8700	Տրնեմ	900
Կանտիան	8700	Գորգոս	800
Դրամինիան	8700	Լիսաբոն	800
Նորվեգիան	3500		

Ապրանքի տերերն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար։ Իրենց հրահանգը տրուիլ չգտնուելն ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել առ ԵՏՎԱՐ ԼԱՄՊՈՆԵՆ

Գիւղիք Միսէք խան Ղալաթիա

Արտօնատէր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»ի ԹԵՐԹՕՆԸ (84)

ՍԻՄՕՆ ՊՈՒՊԷ

ՄԱՆՏՐԷՆԻ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

Գ. ՄԱՍ

ԺԲ

ԳԷԶ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԸ

Օրինակի համար բնաւ երես չէր տուած տոքթէօր Կունկլ Մաուսի՝ որ ուրիշ բազմաթիւ ազնուականներու կողմէ գրկնդրած կ'ընդունուէր։

Իր ազնուական բարդը իրեն զգացուցած էր արդէն այդ ահելի մարդուն ներքին ու միւս կը կասկածէր անկէ և կ'աշխատէր հեռու պահել իրմէ։

—Այն իրիկունը գիտուրեան ներկայացուցիչներէն երկու նշանաւոր մարդիկ հրաւիրուած էր, Բարիզի մէջ հանրածանօթ երկու բժիշկներ՝ տոքթ. Մէլանիթ ու տոքթ. Բասոսն, զորս արդէն անգամ մը տեսանք Թարուա-Պէլէօ՞ի դրդեակին մէջ՝ ուր մահաբեր կոմսը բժշկական քննութեան մը ենթարկելու կոչուած էին Կունկլ-Մաուսի կողմէ։

Երկու բժիշկներն ալ թէև քիչ մը կը նախանձէին իրարմէ, բայց միւս սիրով կը տեսնուէին իրարու հետ։ Մանաւանդ բնաւ իրարու քովէն չէին բաժնուէր՝ երբ մէկմէկու հանդիպէին աշխարհի ընկերութեանց մէջ։

Երկուքն ալ կռնալս եկած էին այն իրիկունը ու պատուհանի մը քով կեցած կը խօսակցէին հրաւիրեալները դիտելով։

—Ո՞վ է սա նիհար օրիորդը, հարցուց յանկարծ Մէլանիթ՝ ակնոցները ուղղելով գեղեցիկ բայց շատ ալ փոքր ու ոժգոյն աղջկան մը։

—Զէ՞ք հանդիպեր, պատասխանեց Բասոսն, օրիորդ Էլիզիոն տը Նալվուարն է։

—Ճիշդ է, կը հաւնիմ իր հայրը։ Ոսկէ տը Նալվուար մարքիզը։ Բայց չիտակը ըսելու համար բնաւ մոքէս չէի կրնար անցընել թէ առանկ պզտիկ կիները, մանաւանդ մարմնով։

—Կը լսէ՞ք։ Իմ տարիքիս մէջ մարդ կրնայ առանկ բաներու վրայ մտածել։

—Ի՞նչպէս ձեր տարիքին մէջ։ բայց դուք լիզմ ալ աւելի պզտիկ էք։

—Բայց ոչ։ բայց ոչ։ արտաքին երեւոյթին մի նայիք։ Դուք դեռ երիտասարդ կը համարուիք։

—Այո՛, կարմ չատ լաւ է, գլխով այս երիտասարդ աղջկան։ գիտէ՞ք թէ ինչ բան կրնայ զայն բժշկել։

—Ամուսնութիւնը անշուշտ։

—Ճիշդ ասիկա։

—Մօրեղբս իրմէ առաջ հասկցած է այս բանը, քանի որ տեղ մը կը գրէ. «Ամուսնութիւն փնտռէ մը է որ կը բժշկէ երիտասարդ աղջիկներու բոլոր հիւանդութիւնները»։

—Մնաց որ ծնողքը կը մտածեն զինքը ամուսնացնել։

—Ա՛հ, ահ...։

—Այո՛ և նոյն իսկ գիտեմ երկու հոգի որոնք թիկնաթոռ կը նկատուին։

—Ճիշդ է. խեղճ աղջիկ. և ինչ ալ գեղեցիկ դիմագիծեր ունի։

—Նշանակելի գեղեցկութեամբ մը ժ. տուած է։

—Եւ սակայն, եւ ուրիշներուն չեմ կրնար սիրել։

—Հէ՛ հէ՛, բայց ես լսած եմ թէ դուք հոգւով մարմնով կը սիրէք պզտիկ կիները, մանաւանդ մարմնով։

—Կը լսէ՞ք։ Իմ տարիքիս մէջ մարդ կրնայ առանկ բաներու վրայ մտածել։

—Ի՞նչպէս ձեր տարիքին մէջ. բայց դուք լիզմ ալ աւելի պզտիկ էք։

—Բայց ոչ։ բայց ոչ։ արտաքին երեւոյթին մի նայիք։ Դուք դեռ երիտասարդ կը համարուիք։

—Այո՛, կարմ չատ լաւ է, գլխով այս երիտասարդ աղջկան։ գիտէ՞ք թէ ինչ բան կրնայ զայն բժշկել։

—Ամուսնութիւնը անշուշտ։

—Ճիշդ ասիկա։

—Մօրեղբս իրմէ առաջ հասկցած է այս բանը, քանի որ տեղ մը կը գրէ. «Ամուսնութիւն փնտռէ մը է որ կը բժշկէ երիտասարդ աղջիկներու բոլոր հիւանդութիւնները»։

—Մնաց որ ծնողքը կը մտածեն զինքը ամուսնացնել։

—Ա՛հ, ահ...։

—Այո՛ և նոյն իսկ գիտեմ երկու հոգի որոնք թիկնաթոռ կը նկատուին։

—Ինչ կ'ըսէք։

—Ճիշդ է ըսածս. ու ահա, տեսէք ատանցմէ մէկը ներս կը մտնէ։

Ճիշդ այդ վայրկեանին ծագ տը Համէլ ներս կը մտնէր սեւ հագուստ մը հագած։

Երիտասարդը՝ պէտք եղածին պէս տնօրէն իշխանութիւնն յարգանքները մատուցանելէ ետքը բարեւեց իր պետը Մընուլ գրաւարը և դէպի Նալվուարները ուղղուեցաւ։

Հակառակ Պէրթ Մէլլանի մասին իրենց ունեցած վիճաբանութեան, մարքիզը զայն սիրով ընդունեց։

Ընդհակակը մարքիզուհին սառն ընդունելութիւն մը ըրաւ անոր։ Եէֆրիտ լանց սիրուն երեսաց, բայց Ժագ բան մը անդամ չգտաւ անոր հետ խօսակցելու մը սեպհ. համար։

Եէֆրիտի աչքերները լեցան։

Արդէն իսկ տրհնեցուն մէջ ամէն մարդ տեսած էր անոց սառը վիճակը ու շատ աչքի զարկած էր նաև այն չափազանց պարզ արտաքսումը զոր Եէֆրիտ ըրած էր այն իրիկուն։

—Երիտասարդ տը Համէլն է, հարցուց տոքթէօր Մէլանիթ։

—Այո՛, պատասխանեց տոքթէօր Բասոսն։ կը նանչնա՞ք զինքը։

—Տեսած եմ. գէշ փեսայ չէ ամէն պարագայի մէջ։

—Ինչ կ'ըսէք։

—Ճիշդ է ըսածս. ու ահա, տեսէք ատանցմէ մէկը ներս կը մտնէ։

Ճիշդ այդ վայրկեանին ծագ տը Համէլ ներս կը մտնէր սեւ հագուստ մը հագած։

Երիտասարդը՝ պէտք եղածին պէս տնօրէն իշխանութիւնն յարգանքները մատուցանելէ ետքը բարեւեց իր պետը Մընուլ գրաւարը և դէպի Նալվուարները ուղղուեցաւ։

Հակառակ Պէրթ Մէլլանի մասին իրենց ունեցած վիճաբանութեան, մարքիզը զայն սիրով ընդունեց։

Ընդհակակը մարքիզուհին սառն ընդունելութիւն մը ըրաւ անոր։ Եէֆրիտ լանց սիրուն երեսաց, բայց Ժագ բան մը անդամ չգտաւ անոր հետ խօսակցելու մը սեպհ. համար։

Եէֆրիտի աչքերները լեցան։

Արդէն իսկ տրհնեցուն մէջ ամէն մարդ տեսած էր անոց սառը վիճակը ու շատ աչքի զարկած էր նաև այն չափազանց պարզ արտաքսումը զոր Եէֆրիտ ըրած էր այն իրիկուն։

—Երիտասարդ տը Համէլն է, հարցուց տոքթէօր Մէլանիթ։

—Այո՛, պատասխանեց տոքթէօր Բասոսն։ կը նանչնա՞ք զինքը։

—Տեսած եմ. գէշ փեսայ չէ ամէն պարագայի մէջ։

—Բնաւեան լաւ։ Որ մէն է և գեռ ադրի տարի իր հօրեղբարմէն տը Գօտրիի դուքսէն 60,000 ֆրանքի եկամուտ մը ժառանգեց։

Ժ. դ՝ այդ միջոցին կը խօսակցէր գրաւար Մընուլի հետ։

Այդ միջոցին տոքթէօր Բասոսն ուրիշ մարդ մը ցուցուց Մէլանիթի և ըսաւ։

—Ահաւասիկ, երիտասարդ Թեկնածուն ալ ասէ։

—Ինչ, չատ գեղեցիկ մարդ մը չէ։

—Ոչ, բայց չատ ալ հարուստ է։

—Ով է որ։

—Իտալացի մը։

—Ինչ է անունը։

—Բանուանոյի իշխան։

—Ինչ կ'ըսէք, բայց իր հայրը ճանչցած եմ Հռոմի մէջ. ամերիկացի մեծահարուստ դրամատէրի մը աղջիկը հետ ամուսնացաւ. կին մը որ իր գեղեցկութենը հետ 50 միլիոնի մոտ ժիր ունի։

—Ճիշդ իր հայրն ալ վերջերս մեռաւ ըսալով, Ալպերթինս Բանուանս իշխանը որ այս պահուս ներկայ է հոս, անկէ ժառանգեց այդ 50 միլիոնը։

—Լաւ ընտանիք մըն են Բանուանները... Պերկամայէն կը սերին։

—Արլբէնի՞ պէս։

—Եւ 1680էն ի վեր հաստատուած են Հռոմի մէջ։

—Բանական լաւ։ Որ մէն է և գեռ ադրի տարի իր հօրեղբարմէն տը Գօտրիի դուքսէն 60,000 ֆրանքի եկամուտ մը ժառանգեց։

Ժ. դ՝ այդ միջոցին կը խօսակցէր գրաւար Մընուլի հետ։

Այդ միջոցին տոքթէօր Բասոսն ուրիշ մարդ մը ցուցուց Մէլանիթի և ըսաւ։

—Ահաւասիկ, երիտասարդ Թեկնածուն ալ ասէ։

—Ինչ, չատ գեղեցիկ մարդ մը չէ։

—Ոչ, բայց չատ ալ հարուստ է։

—Ով է որ։

—Իտալացի մը։

—Ինչ է անունը։

—Բանուանոյի իշխան։

—Ինչ կ'ըսէք, բայց իր հայրը ճանչցած եմ Հռոմի մէջ. ամերիկացի մեծահարուստ դրամատէրի մը աղջիկը հետ ամուսնացաւ. կին մը որ իր գեղեցկութենը հետ 50 միլիոնի մոտ ժիր ունի։

—Ճիշդ իր հայրն ալ վերջերս մեռաւ ըսալով, Ալպերթինս Բանուանս իշխանը որ այս պահուս ներկայ է հոս, անկէ ժառանգեց այդ 50 միլիոնը։

—Լաւ ընտանիք մըն են Բանուանները... Պերկամայէն կը սերին։

—Արլբէնի՞ պէս։

—Եւ 1680էն ի վեր հաստատուած են Հռոմի մէջ։

—Անշուշտ օրիորդ տը Նալվուար իրենցմէ կը համարի ինքզինքը, այս ատիճան ընտրելով երկու թեկնածու ունենալուն համար։

—Կը կարծեմ որ անոնցմէ ժաք տը Համէլը պիտի ընտրէ։

—Թերեւս ոչ մէկը և ոչ ալ միւսը կ'արէ։

—Ճատ հաւանական է ատ։

—Այս տեսակ երիտասարդ աղջիկները տարբերական նախանձեր կ'ունենան յանձն։

—Եւ հետ մը կը նանչնամ որ քեռիտ մը սիրահարած էր և վերջ ի վերջոյ փախաւ անոր հետ։

Մինչդեռ երկու բժիշկներ կը շարունակէին իրենց խօսակցութիւնը որ գիտական դրամ մը ունենալէ չատ հեռու էր, անդին Բանուանոյի իշխանը կը ջանէր Եէֆրիտի՝ որուն չատ ալ սիրահարած էր։

Տիկին տը Նալվուար՝ հակառակ ժաքի վրայ ունեցած իր ազդեցութեան սէրին, բնաւ չէր ներեր անոր որ իր աղջիկը լքելով ժամանակ անցնէ է պզտիկ արկածախնդիր աղջկան մը հետ։ Միւս կողմէ, ինք հասկցած էր արդէն թէ ժաք սիրահարած է Պէրթ Մէլլանի։

Այդ մտածումով ոգեորուած, մեծ առանձնութիւններ կը տանէր Բանուանոյի իշխանը իրենց փնտռտելուն մէջ։

(Շարունակելի)